

ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ ΠΛΑΓΙΟΥ ΛΟΓΟΥ ΣΕ ΕΥΘΥ

- Γενικοί κανόνες:
- Η οριστική διατηρείται
 - Η δυνητική οριστική διατηρείται.
 - Η δυνητική ενυπική διατηρείται.
 - Η ενυπική του πλάγιου λόγου μετατρέπεται σε οριστική ή υποτακτική.
 - Το ειδικό απαρέμφορο μετατρέπεται σε οριστική.
 - Το τελικό απαρέμφορο μετατρέπεται σε προστακτική.
 - Η κατηγορηματική μετοχή μετατρέπεται σε οριστική
 - Το ρήμα της εφάρτησης παραλείπεται
 - Το πρόσωπο αλλάζει.

Πλάγιος λόγος: Λέγει ως υβριστής εἰμὶ
Εὐθύς λόγος: Ὑβριστής εἶ

Πλάγιος λόγος: Ἦραιο ὄβρις ἀφίκοιτο
Εὐθύς λόγος: τίς ἀφίκετο; ἢ τίς ἀφίκηται;

Πλάγιος λόγος: Ἀπεκρίνατο ὅτι οὐτ' ἂν αὐτός ὀνομαστός ἔχενετο.

Εὐθύς λόγος: Οὐτ' ἂν αὐτός ὀνομαστός ἔχενόμην

Πλάγιος λόγος: Ἰωκράτης ἔφη τοὺς θεοὺς πάντα ὄραν καὶ ἀκούει
Εὐθύς λόγος: οἱ θεοὶ πάντα ὄρωσι καὶ ἀκούουσι.

Πλάγιος λόγος: Οὗτοι οἱ ἄνδρες ἔφασαν οὐκ ἐπιτρέψιν
ταῦτα γενέσθαι

Εὐθύς λόγος: οὐκ ἐπιτρέψομεν ταῦτα γενέσθαι

Πλάγιος λόγος: Ἦθοντο τὴν πόλιν καταληφθεῖσαν.
Εὐθύς λόγος: Ἡ πόλις κατελήφθη

Πλάγιος λόγος: Ἰωκράτης χιχνῶκει, εἰ ταῦτα πράττουσι, ὅτι ἀδικοῦσιν
Εὐθύς λόγος: εἰ ταῦτα πράτετε, ἀδικεῖτε

ΠΛΑΓΙΟΣ ΛΟΓΟΣ

Ο ενδύς λόγος τρέπεται σε πλάγιος ως εξής:

1) Οι κύριες προτάσεις κρίσης → ειδικές προτάσεις ὕστερα από ρήματα λεκτικά (λέγω, διδάσκω), γνωστικά (γινώσκω, οἶδα) αισθητικά (αἰσθάνομαι, ἀκούω, ὄρω)

Ενδύς λόγος: Ὑβριστής εἶ

Πλάγιος λόγος: λέγει ο κατήγορος ὅτι ὕβριστής εἶμι

ΣΟΣ

Ὄταν το ρήμα εξάρτησης είναι αριτιμοῦ χρόνου, τότε το ρήμα κατὰ τὴν μετατροπὴ του σε πλάγιος λόγος μένει ἐν τῇ ἐγκλίσει πὺν εἶναι. Αλλάζουμε μόνο το πρόσωπο ὅταν χρειάζεται

Ὄταν το ρήμα εξάρτησης είναι ἱστοριμοῦ χρόνου, τότε το ρήμα κατὰ τὴν μετατροπὴ του σε πλάγιος λόγος μπαίνει σε ἐντιμὴ ἐγκλίση, πὺν λέγεται ἐντιμὴ του πλάγιου λόγου.

ΣΟΣ

Ενδύς λόγος: Οἱ Ἕλληνες νικῶσιν

Πλάγιος λόγος: Βασιλεὺς ἤκουεν ὅτι οἱ Ἕλληνες νικῶεν

Οι κύριες προτάσεις κρίσης → ειδικά απαρέμφατα ὕστερα από ρήματα λεκτικά (φημί, υπεχνούμαι), δοξαστικά (οἶομαι, ἤχομαι).

Ενδύς λόγος: Οὐκ ἔστιν ἄλλη ὁδός

Πλάγιος λόγος: Οἱ ἠχημόνες φεσὶν οὐκ εἶναι ἄλλην ὁδόν

Υπ

Οι κύριες προτάσεις κρίσης → κατηγορηματικές μετοχές, ύστερα από ρήματα αισθητικά, γνωστικά και ρήματα που σημαίνουν αγγελία (ἀγγέλλω, δηλώνω).

Ευθύς λόγος: Κῦρος ἐν Κιλικίᾳ ἔστιν

Πλάγιος λόγος: Ἦκουσε αὐτὸς Κῦρον ἐν Κιλικίᾳ ὄντα
η μετοχή μπαίνει στον χρόνο που είναι το ρήμα στον ευθύ λόγο.

2) Οι κύριες προτάσεις επιθυμίας → τελικὰ ἀπαρέμματα, ύστερα από ρήματα κελενδτικά (κελεύω), ἀπαγορευτικά (ἀπαγορεύω), ευχετικά (εὐχόμεαι).

Ευθύς λόγος: Ἀνοίξτε τὰς πύλας

Πλάγιος λόγος: Μειδίας ἐκέλευεν ἀνοίξαι τὰς πύλας

Ευθύς λόγος: Μηδὲν βάλλειω

Πλάγιος λόγος: Ἀστυάγης ἀπηγόρευε μηδὲνα βάλλειν

3) Οι κύριες ερωτηματικές προτάσεις (ευθείες ερωτήσεις) → πλάγιες ερωτήσεις

Ευθύς λόγος: Οἶδα τι, ὦ Δῶκράτες, ἀγαθόν;

Πλάγιος λόγος: Ἀρίσσιππος Δῶκράτῃ ἠρώ εἴ τι εἶδειν ἀγαθόν

↓
ενακτινὴ πλάγιον λόγου

Ενθύς λόγος: ἠδίκηκα τινά τι;

Πλάγιος λόγος: Ἀναλογίζεται εἰ ἠδίκηκε τινά τι

4) Οι δευτερεύουσες προτάσεις παραμένουν δευτερεύουσες και
α) ἔντερα από ρήμα αριστικού χρόνου διατηρούν και στον πλάγιο λόγο τον ίδιο χρόνο και την ίδια ἐμφύση που είχαν στον εὐθύ με αλλαγή αν χρειάζεται του προσώπου του ρήματος

Ενθύς λόγος: εἰ μὴ ποιήσετε ταῦτα, ἔκπεσθε ἔγεσθε.

Πλάγιος λόγος: Ἀπαγγέλλετε δ' αὐτοῖς ὅτι εἰ μὴ ποιήσουσι ταῦτα, ἔκπεσθε ἔσονται.

Ενθύς λόγος: Ἴνα αὐτοὺς παύω ταύτην ἔχοντας τὴν γνώμην οὕτως εἶρηκα περὶ αὐτῶν.

Πλάγιος λόγος: Λέγει ὅτι Ἴνα αὐτοὺς παύω ταύτην ἔχοντας τὴν γνώμην, οὕτως εἶρηκε περὶ αὐτῶν.

β) ἔντερα από ρήμα παρελθοντικού χρόνου διατηρούν τη δυνάμει ὀριστική και τη δυνάμει ενυπὶ, ἀλλὰ τὴν ἀλήθειαν ὀριστική ἢ τὴν υποτακτική τη μετατρέπουν ε' ενυπὶ του πλάγιου λόγου.

Ενθύς λόγος: Δέσπρον οὐκ ἔπαινω, εἰ ταῦτα πεποίηκεν

Πλάγιος λόγος: Εἶπεν ὅτι οὐκ ἔπαινοι Δέσπρον, εἰ ταῦτα πεποίηκώς εἶη.

Ενθύς λόγος: Μανθάνομεν ἂ οὐκ ἐπίσταμεθα

Πλάγιος λόγος: Ἀπεκρίνατο ὅτι μανθάνοιεν ἂ οὐκ ἐπίσταντο